

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 30 grudnia 1991 r.

w sprawie planów kont dla zarządów gmin oraz dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych.

Na podstawie art. 51 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 4, poz. 18, Nr 34, poz. 150, Nr 94, poz. 421, Nr 107, poz. 464 i Nr 110, poz. 475) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia dotyczą:

- 1) zarządów gmin w zakresie wykonywania budżetów gmin, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 4, poz. 18, Nr 34, poz. 150, Nr 94, poz. 421, Nr 107, poz. 464 i Nr 110, poz. 475),
- 2) jednostek budżetowych,
- 3) zakładów budżetowych,
- 4) gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych, zwanych dalej „jednostkami”.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu użyto określenia:

- 1) „rozporządzenie Ministra Finansów” — rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 1991 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości (Dz. U. Nr 10, poz. 35 i Nr 124, poz. 554),
- 2) „działalność podstawowa” — rozumie się przez to działalność stanowiącą główny cel utworzenia jednostki,
- 3) „działalność pomocnicza” — rozumie się przez to działalność prowadzoną w celu umożliwienia i ułatwienia wykonania zadań lub obsługi działalności podstawowej jednostki,
- 4) „działalność zarządu” — rozumie się przez to działalność polegającą na kierowaniu całokształtem działalności jednostki.

§ 3. 1. Ustala się wykazy kont syntetycznych oznaczonych symbolami trzycyfrowymi i zasady ich funkcjonowania, zwane dalej „planami kont”.

2. Plany kont stanowią załączniki do rozporządzenia:

- 1) plan kont dla budżetu gminy — załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) plan kont dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych — załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. Plany kont, o których mowa w ust. 1, są podstawą do opracowania zakładowych planów kont.

§ 4. 1. Ustalając zakładowy plan kont należy kierować się przepisami rozporządzenia Ministra Finansów oraz następującymi zasadami:

- 1) podane w planach kont wykazy kont syntetycznych należy traktować jako minimalną liczbę kont syntetycznych, która może być ograniczona jedynie o konta służące do księgowania operacji gospodarczych nie występujących w jednostce,
- 2) podane w planach kont wykazy kont syntetycznych mogą być uzupełnione o dodatkowe konta syntetyczne, zgodne co do treści ekonomicznej z odpowiednimi kontami syntetycznymi wykazu kont,
- 3) podstawą prowadzenia rachunkowości może być właściwy plan kont, stanowiący załącznik do niniejszego rozporządzenia, uzupełniony co najmniej o wykaz kont analitycznych, które mają być prowadzone do poszczególnych kont syntetycznych,
- 4) plan kont dla budżetu gminy może być uzupełniony, w miarę potrzeby, o właściwe konta planu kont dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych,
- 5) zakładowy plan kont powinien zapewniać prowadzenie rachunkowości w sposób usystematyzowany i rzetelny, tak aby jasno został przedstawiony stan wykonania budżetu lub sytuacja gospodarcza jednostki,

6) zkładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań z wykonania budżetu oraz pozostałych sprawozdań określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów i innych przepisach.

2. Jeżeli przepisy dotyczące sprawozdań finansowych nakładają obowiązek:

- 1) wykazywania w sprawozdaniach obrotów określonych kont — stosowana technika księgowości powinna umożliwić prawidłowe ustalenie wysokości tych obrotów,
- 2) uzyskiwania informacji również w innych układach niż przewidziane w planie kont — ewidencja określonych aktywów, pasywów, kosztów i dochodów oraz strat i zysków może być dokonywana według dodatkowych innych klasyfikacji.

3. W zależności od potrzeb jednostki rachunek kosztów może być zorganizowany następująco:

1) ponoszone koszty ujmuje się tylko na koncie 400 „Koszty według rodzajów”,

2) ponoszone koszty ujmuje się zarówno na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”, jak i w zespole 5 „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie” z dalszym ich rozliczeniem na konta zespołu 6 „Produkty” i 7 „Przychody oraz podatki i dotacje”.

4. Jednostki ustalają dowolnie sposób działania kont pozabilansowych.

§ 5. Jednostki są obowiązane wprowadzać do ustalonych przez siebie planów kont zmiany wynikające ze zmian w zasadach wykonywania budżetu, gospodarki finansowej lub sprawozdawczości.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *A. Podsiadło*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1991 r. (poz. 53)

Załącznik nr 1

PLAN KONT DLA BUDŻETU GMINY

A. Wykaz kont

Konta bilansowe

- 133 — Rachunek bieżący budżetu
- 134 — Kredyty bankowe
- 140 — Inne środki pieniężne
- 222 — Rozliczenie dochodów budżetowych
- 223 — Rozliczenie wydatków budżetowych
- 224 — Rozrachunki budżetu
- 901 — Dochody budżetu
- 902 — Wydatki budżetu
- 960 — Niedobór lub nadwyżka budżetu

Konta pozabilansowe

- 991 — Planowane dochody budżetu
- 992 — Planowane wydatki budżetu
- 993 — Rozliczenia z innymi budżetami

B. Zasady funkcjonowania kont

Konto 133 — „Rachunek bieżący budżetu”

Konto 133 służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowym rachunku bieżącym budżetu gminy.

Zapisy księgowo na tym koncie dokonywane są wyłącznie na podstawie dowodów bankowych, w związku z czym zapisy na koncie 133 (obroty i salda) muszą być zgodne z zapisami w księgowości banku. W razie stwierdzenia błędu w dowodzie bankowym, księguje się sumy zgodnie z wyciągiem, natomiast różnicę wynikającą z błędu odnosi się na konto 224 jako „sumy do wyjaśnienia”. Różnicę tę wyksięgowuje się na podstawie dokumentu bankowego zawierającego sprostowanie błędu.

Na stronie Wn konta 133 ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek bieżący budżetu, w tym również wpływy dotyczące spłaty kredytu udzielonego gminie przez bank na rachunku bieżącym budżetu oraz wpływy kredytów przelanych gminie przez bank na rachunek bieżący budżetu gminy, w korespondencji z kontem 134.

Na stronie Ma konta 133 ujmuje się wypłaty z rachunku bieżącego budżetu, w tym również wypłaty dokonane w ramach kredytu

udzielonego gminie przez bank na rachunku bieżącym budżetu (saldo kredytowe konta 133) oraz wypłaty z tytułu spłaty kredytu przelanego gminie przez bank na rachunek bieżący budżetu gminy, w korespondencji z kontem 134.

Konto 133 może wykazywać dwa salda.

Saldo Wn konta 133 oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, a saldo Ma konta 133 — kwotę wykorzystanego kredytu bankowego udzielonego gminie przez bank na rachunku bieżącym.

Konto 134 — „Kredyty bankowe”

Konto 134 służy do ewidencji kredytów bankowych zaciągniętych przez gminę na finansowanie budżetu i przelanych przez bank na rachunek bieżący budżetu.

Na stronie Wn konta 134 ujmuje się spłatę kredytu bankowego, w korespondencji z kontem 133.

Na stronie Ma konta 134 ujmuje się:

- kredyt bankowy na finansowanie budżetu gminy przelany na rachunek bieżący budżetu, w korespondencji z kontem 133,
- odsetki od kredytu bankowego doliczone przez bank do wysokości kredytu, w korespondencji z kontem 224; w momencie spłaty kredytu kwotę spłaconych odsetek przenosi się z konta 224 na konto 902.

Konto 134 może wykazywać saldo Ma oznaczające stan udzielonego gminie przez bank, lecz nie spłaconego kredytu przeznaczonego na finansowanie budżetu.

Konto 140 — „Inne środki pieniężne”

Konto 140 służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze, tj.:

- środków otrzymanych z innych budżetów w wypadku, gdy środki te zostały przekazane w poprzednim okresie sprawozdawczym i są objęte wyciągiem bankowym z datą następnego okresu sprawozdawczego,
- kwot wpłacanych przez inkasentów za pośrednictwem poczty lub bezpośrednio do banku z tytułu dochodów budżetowych, w wy-

padku potwierdzenia wpłaty przez bank w następnym okresie sprawozdawczym,

- przelewów dochodów budżetowych zrealizowanych przez bank płatnika w okresie sprawozdawczym i objętych wyciągami bankowymi z rachunku bieżącego budżetu w następnym okresie sprawozdawczym.

Stosownie do przyjętej techniki księgowania środki pieniężne w drodze mogą być ewidencjonowane bieżąco lub tylko na przełomie okresów sprawozdawczych.

Na stronie Wn konta 140 ujmuje się kwoty środków pieniężnych w drodze, a na stronie Ma — wpływ środków pieniężnych w drodze na rachunek bieżący budżetu.

Saldo Wn konta 140 oznacza stan środków pieniężnych w drodze.

Konto 222 — „Rozliczenie dochodów budżetowych”

Konto 222 służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych.

Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody budżetowe zrealizowane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 901.

Na stronie Ma konta 222 ujmuje się przelewy dochodów budżetowych na rachunek bieżący budżetu gminy, dokonane przez jednostki budżetowe, w korespondencji z kontem 133.

Ewidencję szczegółową do konta 222 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów budżetowych.

Konto 222 może wykazywać dwa salda.

Saldo Wn konta 222 oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych przez jednostki budżetowe i objętych okresowymi sprawozdaniami, lecz nie przekazanych na rachunek bieżący budżetu. Saldo Ma konta 222 oznacza stan dochodów budżetowych przekazanych przez jednostki budżetowe na rachunek bieżący budżetu, lecz nie objętych okresowymi sprawozdaniami.

Konto 223 — „Rozliczenie wydatków budżetowych”

Konto 223 służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu dokonanych przez te jednostki wydatków budżetowych.

Na koncie 223 urzędy gmin ujmują również rozliczenia z tytułu wydatków budżetowych realizowanych przez te urzędy, objętych ich rachunkiem bieżącym.

Na stronie Wn konta 223 ujmuje się środki przelane z rachunku bieżącego budżetu na pokrycie wydatków jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 133.

Na stronie Ma konta 223 ujmuje się wydatki dokonane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 902.

Ewidencję szczegółową do konta 223 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przelanych na ich rachunki bieżące środków budżetowych przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych.

Saldo Wn konta 223 oznacza stan przelanych środków na rachunki bieżące jednostek budżetowych, lecz nie wykorzystanych na pokrycie wydatków budżetowych.

Konto 224 — „Rozrachunki budżetu”

Konto 224 służy do ewidencji wszelkich pozostałych rozrachunków dotyczących budżetu gminy, a w szczególności:

- rozliczeń dochodów budżetowych realizowanych przez urzędy skarbowe na rzecz budżetu gminy,

- rozrachunków z tytułu udziałów w dochodach budżetów,
- rozrachunków z tytułu dotacji i subwencji,
- pozostałych rozrachunków.

Ewidencja szczegółowa do konta 224 powinna umożliwić ustalenie stanu należności i zobowiązań według poszczególnych tytułów oraz według dłużników i wierzycieli.

Konto 224 może wykazywać dwa salda.

Saldo Wn konta 224 oznacza stan należności, a saldo Ma konta 224 — stan zobowiązań budżetu gminy z tytułu pozostałych rozrachunków.

Konto 901 — „Dochody budżetu”

Konto 901 służy do ewidencji osiągniętych dochodów budżetu gminy.

Na stronie Wn konta 901 ujmuje się przeniesienie, w końcu roku, sumy osiągniętych przez gminę dochodów budżetu na konto 960.

Na stronie Ma konta 901 ujmuje się dochody budżetu gminy:

- na podstawie finansowych sprawozdań jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222,
- na podstawie sprawozdań urzędów skarbowych, w korespondencji z kontem 224,
- inne zrealizowane dochody budżetowe, np. subwencje, w korespondencji z kontem 133,
- z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy, w korespondencji z kontem 224.

Ewidencja szczegółowa do konta 901 powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych dochodów budżetu według podziałek klasyfikacji budżetowej.

Saldo Ma konta 901 oznacza sumę osiągniętych dochodów budżetu gminy za dany rok.

Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo konta 901 przenosi się na konto 960 „Niedobór lub nadwyżka budżetu”.

Konto 902 — „Wydatki budżetu”

Konto 902 służy do ewidencji dokonanych wydatków budżetowych budżetu gminy.

Na stronie Wn konta 902 ujmuje się wydatki:

- jednostek budżetowych na podstawie ich sprawozdań finansowych, w korespondencji z kontem 223,
- z tytułu rozrachunków z budżetami, w korespondencji z kontem 224,
- własne budżetu gminy, w korespondencji z kontem 133.

Na stronie Ma konta 902 ujmuje się przeniesienie, w końcu roku, sumy dokonanych przez gminę wydatków budżetowych na konto 960.

Ewidencja szczegółowa do konta 902 powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych wydatków budżetu według podziałek klasyfikacji budżetowej.

Saldo Wn konta 902 oznacza sumę dokonanych wydatków budżetu gminy za dany rok.

Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo konta 902 przenosi się na konto 960 „Niedobór lub nadwyżka budżetu”.

Konto 960 — „Niedobór lub nadwyżka budżetu”

Konto 960 służy do ustalenia w sposób księgowy, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, wyniku wykonania budżetu, tj. niedoboru lub nadwyżki.

Na stronie Wn konta 960 ujmuje się przeniesienie poniesionych w ciągu roku wydatków budżetu, w korespondencji z kontem 902.

Na stronie Ma konta 960 ujmuje się przeniesienie zrealizowanych w ciągu roku dochodów budżetu, w korespondencji z kontem 901.

W ciągu roku konto 960 przeznaczone jest do ewidencji operacji dotyczących rozliczenia wyniku wykonania budżetu.

W ewidencji szczegółowej do konta 960 wyodrębnia się źródła zwiększeń i rodzaje zmniejszeń wyniku wykonania budżetu stosownie do potrzeb sprawozdawczości.

Konto 960 może wykazywać dwa salda.

Saldo Wn konta 960 oznacza stan nie pokrytego niedoboru budżetu, a saldo Ma konta 960 — stan nie rozdysponowanej nadwyżki.

Konta pozabilansowe

Konto 991 — „Planowane dochody budżetu”

Konto 991 służy do ewidencji planu dochodów budżetu gminy oraz jego zmian.

Na stronie Wn konta 991 ujmuje się zmiany budżetu zmniejszające plan dochodów budżetu.

Na stronie Ma konta 991 ujmuje się planowane dochody budżetu oraz zmiany budżetu zwiększające planowane dochody.

Saldo Ma konta 991 określa w ciągu roku wysokość planowanych dochodów budżetu gminy.

Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego sumę równą saldu konta ujmuje się na stronie Wn konta 991.

Konto 992 — „Planowane wydatki budżetu”

Konto 992 służy do ewidencji planu wydatków budżetu gminy oraz jego zmian.

Na stronie Wn konta 992 ujmuje się planowane wydatki budżetu oraz zmiany budżetu zwiększające planowane wydatki.

Na stronie Ma konta 992 ujmuje się zmiany budżetu zmniejszające plan wydatków budżetu.

Saldo Wn konta 992 określa w ciągu roku wysokość planowanych wydatków budżetu gminy.

Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego sumę równą saldu konta ujmuje się na stronie Ma konta 992.

Konto 993 — „Rozliczenia z innymi budżetami”

Konto 993 służy do pozabilansowej ewidencji rozliczeń z innymi budżetami w ciągu roku.

Na stronie Wn ujmuje się należności od innych budżetów oraz spłatę zobowiązań wobec innych budżetów.

Na stronie Ma konta 993 ujmuje się zobowiązania wobec innych budżetów oraz wpłaty należności otrzymane od innych budżetów.

Konto 993 może wykazywać dwa salda.

Saldo Wn konta 993 oznacza stan należności od innych budżetów, a saldo Ma konta 993 — stan zobowiązań.

Załącznik nr 2

PLAN KONT DLA JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH, ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH I GOSPODARSTW POMOCNICZYCH

A. Wykaz kont

Zespół 0 — „Majątek trwały”

- 011 — Środki trwałe
- 012 — Wyposażenie
- 013 — Wyposażenie w użytkowaniu
- 014 — Zbiory biblioteczne i eksponaty muzealne
- 015 — Mienie zlikwidowanych przedsiębiorstw
- 020 — Wartości niematerialne i prawne
- 031 — Udziały krajowe i zagraniczne
- 035 — Finansowy majątek trwały
- 071 — Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
- 072 — Umorzenie wyposażenia oraz zbiorów bibliotecznych i eksponatów muzealnych
- 080 — Inwestycje

Zespół 1 — „Środki pieniężne i rachunki bankowe”

- 101 — Kasa
- 130 — Rachunek bieżący jednostek budżetowych
- 131 — Rachunki bieżące
- 132 — Rachunki środków inwestycyjnych
- 134 — Kredyty bankowe
- 135 — Rachunki środków funduszy specjalnych
- 139 — Inne rachunki bankowe
- 140 — Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne

Zespół 2 — „Rozrachunki i roszczenia”

- 201 — Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami
- 221 — Należności z tytułu dochodów budżetowych
- 222 — Rozliczenie dochodów budżetowych
- 223 — Rozliczenie wydatków budżetowych

- 225 — Rozrachunki z budżetami
- 226 — Długoterminowe należności budżetowe
- 229 — Pozostałe rozrachunki publicznoprawne
- 231 — Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
- 234 — Pozostałe rozrachunki z pracownikami
- 240 — Pozostałe rozrachunki

Zespół 3 — „Materiały i towary”

- 300 — Rozliczenie zakupu
- 310 — Materiały
- 330 — Towary
- 340 — Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i towarów

Zespół 4 — „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”

- 400 — Koszty według rodzajów
- 490 — Rozliczenie kosztów

Zespół 5 — „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie”

- 500 — Koszty działalności podstawowej
- 530 — Koszty działalności pomocniczej
- 550 — Koszty zarządu
- 580 — Rozliczenie kosztów działalności

Zespół 6 — „Produkty”

- 600 — Produkty gotowe i półfabrykaty
- 620 — Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów
- 640 — Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Zespół 7 — „Przychody oraz podatki i dotacje”

- 700 — Sprzedaż produktów
- 730 — Sprzedaż towarów

- 740 — Podatki i dotacje
- 750 — Przychody finansowe
- 760 — Pozostałe przychody

Zespół 8 — „Fundusze, rezerwy i wynik finansowy”

- 800 — Fundusz zasadniczy
- 810 — Dotacje budżetowe i pozabudżetowe
- 820 — Rozliczenie wyniku finansowego
- 840 — Rezerwy i przychody przyszłych okresów
- 851 — Zakładowy fundusz socjalny
- 852 — Zakładowy fundusz mieszkaniowy
- 853 — Fundusze pozabudżetowe
- 855 — Fundusz mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw
- 860 — Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy

B. Zasady funkcjonowania kont**Zespół 0 — „Majątek trwały”**

Konta zespołu 0 „Majątek trwały” służą do ewidencji:

- rzeczowego majątku trwałego (środków trwałych, wyposażenia, zbiorów bibliotecznych i eksponatów muzealnych),
- wartości niematerialnych i prawnych,
- finansowego majątku trwałego,
- umorzenia majątku,
- inwestycji.

Konto 011 — „Środki trwałe”

Konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej własnych środków trwałych służących działalności jednostki oraz działalności finansowo wyodrębnionej, np. zakładowej działalności socjalnej i mieszkaniowej.

Na stronie Wn konta 011 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma — wszelkie zmniejszenia stanu i wartości początkowej środków trwałych (z wyjątkiem umorzenia środków trwałych podlegających amortyzacji, które ujmuje się na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”).

Na stronie Wn konta 011 ujmuje się w szczególności:

- przychody nowych lub użytkowanych środków trwałych pochodzących z zakupu gotowych środków trwałych lub inwestycji oraz wartość inwestycji modernizacyjnych zwiększających wartość początkową środków trwałych,
- przychody środków trwałych nowo ujawnionych,
- nieodpłatne przyjęcie środków trwałych,
- urzędowe zwiększenia wartości początkowej środków trwałych.

Na stronie Ma konta 011 ujmuje się w szczególności:

- wycofanie środków trwałych z użytkowania na skutek ich likwidacji z powodu zniszczenia lub zużycia, sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania,
- ujawnione niedobory środków trwałych,
- urzędowe zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 011 powinna umożliwić:

- ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych,
- ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe,
- należyte obliczenie umorzenia od środków trwałych podlegających umorzeniu (np. środki trwałe działalności socjalnej).

Konto 011 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków trwałych w wartości początkowej.

Konto 012 — „Wyposażenie”

Konto 012 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wyposażenia (tj. rzeczowego majątku trwałego nie zaliczonego do środków trwałych), znajdującego się w magazynie jednostki.

Na stronie Wn konta 012 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma — wszelkie zmniejszenia stanu i wartości początkowej wyposażenia w magazynie.

Na stronie Wn konta 012 ujmuje się w szczególności:

- przychody nowego wyposażenia z zakupu lub inwestycji,
- nieodpłatne otrzymanie nowego wyposażenia,
- nadwyżki wyposażenia w magazynie,
- urzędowe zwiększenie wartości wyposażenia.

Na stronie Ma konta 012 ujmuje się w szczególności:

- przekazywanie wyposażenia do użytkowania,
- sprzedaż wyposażenia,
- niedobory i szkody wyposażenia,
- nieodpłatne przekazanie wyposażenia,
- urzędowe zmniejszenie wartości wyposażenia.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 012 powinna umożliwić:

- ustalenie wartości początkowej wyposażenia,
- ustalenie osób odpowiedzialnych za zapasy wyposażenia.

Konto 012 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zapasów wyposażenia znajdującego się w magazynie w wartości początkowej.

Konto 013 — „Wyposażenie w użytkowaniu”

Konto 013 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wyposażenia oddanego do użytkowania na potrzeby działalności jednostki lub działalności finansowo wyodrębnionej.

Na stronie Wn konta 013 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma — wszelkie zmniejszenia stanu i wartości początkowej wyposażenia w użytkowaniu (z wyjątkiem umorzenia umowanego na koncie 072 „Umorzenie wyposażenia oraz zbiorów bibliotecznych i eksponatów muzealnych”).

Na stronie Wn konta 013 księguje się w szczególności:

- wartość wyposażenia przekazanego do użytkowania z magazynu, zakupu lub inwestycji,
- nadwyżki wyposażenia w użytkowaniu,
- nieodpłatne otrzymanie wyposażenia.

Na stronie Ma konta 013 księguje się w szczególności:

- wycofanie wyposażenia z użytkowania na skutek likwidacji, zniszczenia lub zużycia, sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania,
- ujawnione niedobory wyposażenia w użytkowaniu.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 013 powinna umożliwić:

- ustalenie wartości początkowej wyposażenia oddanego do użytkowania,
- ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, u których znajduje się wyposażenie.

Konto 013 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan wyposażenia znajdującego się w użytkowaniu w wartości początkowej.

Konto 014 — „Zbiory biblioteczne i eksponaty muzealne”

Konto 014 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości:

- zbiorów bibliotecznych bibliotek naukowych, fachowych, szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek publicznych,
- zbiorów eksponatów i wartości muzealnych znajdujących się w muzeach.

Na koncie 014 nie ujmuje się materiałów bibliotecznych (wydawnictw urzędowych i fachowych, instrukcji, norm, katalogów itp.), przeznaczonych wyłącznie do stałego użytku pracowników jednostki, oraz obrazów, rzeźb i dzieł sztuki stanowiących wyposażenie jednostki.

Na stronie Wn konta 014 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma — wszelkie zmniejszenia stanu i wartości początkowej zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych (z wyjątkiem umorzenia, które ujmuje się na koncie 072 „Umorzenie wyposażenia oraz zbiorów bibliotecznych i wartości muzealnych”).

Na stronie Wn konta 014 ujmuje się w szczególności:

- przychód zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych pochodzących z zakupu lub nieodpłatnie otrzymanych,
- nadwyżki zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych.

Na stronie Ma konta 014 ujmuje się w szczególności:

- rozchód zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych z tytułu likwidacji, sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania,
- niedobory zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych.

Przychody i rozchody zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych wycenia się według cen nabycia.

Przychody z tytułu nieodpłatnego otrzymania lub nadwyżki wycenia się zgodnie z komisyjnym oszacowaniem ich wartości.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 014 powinna umożliwić:

- ustalenie osób odpowiedzialnych za stan poszczególnych zbiorów bibliotecznych, z dalszym podziałem określonym w przepisach szczególnych,
- ustalenie osób odpowiedzialnych za poszczególne eksponaty i wartości muzealne, a w odniesieniu do składników o niskiej wartości jednostkowej — według jednorodnych grup tych składników.

Konto 014 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych znajdujących się w jednostce.

Konto 015 — „Mienie zlikwidowanych przedsiębiorstw”

Konto 015 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości mienia przejętego przez organ założycielski po zlikwidowanym przedsiębiorstwie państwowym lub komunalnym.

Na stronie Wn konta 015 organ założycielski ujmuje w szczególności:

- wartość mienia przejętego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie według wartości wynikającej z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa,
- korektę wartości mienia stanowiącą różnicę pomiędzy wartością mienia wynikającą z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa a wartością mienia przekazanego spółce,
- wartość mienia zwróconego przez spółkę.

Na stronie Ma konta 015 organ założycielski ujmuje w szczególności:

- wartość mienia pozostającego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie, przekazanego spółce, w wysokości wynikającej z umowy ze spółką, lub przekazanego jako udział Skarbu Państwa do spółki,
- korektę wartości mienia stanowiącą różnicę pomiędzy wartością mienia wynikającą z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa a wartością mienia przekazanego spółce.

Ewidencję szczegółową do konta 015 może stanowić bilans zlikwidowanego przedsiębiorstwa wraz z załącznikami.

Konto 015 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa według wartości wynikającej z bilansu tego przedsiębiorstwa, będącego w dyspozycji organu założycielskiego, a nie przekazanego spółkom.

Konto 020 — „Wartości niematerialne i prawne”

Konto 020 służy do ewidencji wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli tytuł ich powstania związany jest ze środkami trwałymi podlegającymi amortyzacji, np. środkami trwałymi działalności socjalnej.

Na stronie Wn konta 020 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma — wszelkie zmniejszenia stanu wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych, z wyjątkiem umorzenia umowanego na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 020 powinna umożliwić należyte obliczanie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 020 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan wartości niematerialnych i prawnych w wartości początkowej.

Konto 031 — „Udziały krajowe i zagraniczne”

Konto 031 służy do ewidencji udziałów w obcych podmiotach gospodarczych krajowych i zagranicznych, wniesionych w formie pieniężnej i rzeczowej.

Na stronie Wn konta 031 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma — wszelkie zmniejszenia stanu udziałów.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 031 powinna zapewnić ustalenie wartości poszczególnych udziałów w wartości wniesionej i w wartości nominalnej.

Konto 031 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan wartości udziałów w obcych jednostkach.

Konto 035 — „Finansowy majątek trwały”

Konto 035 służy do ewidencji kosztów nabycia spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego w spółdzielczym budownictwie mieszkaniowym, udzielonych pożyczek długoterminowych, długoterminowych papierów wartościowych oraz innych finansowych składników majątku trwałego.

Na stronie Wn konta 035 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma — wszelkie zmniejszenia stanu finansowego majątku trwałego.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 035 powinna zapewnić ustalenie poszczególnych składników finansowego majątku trwałego według ceny nabycia i według wartości nominalnej.

Konto 035 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan finansowego majątku trwałego.

Konto 071 — „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”

Konto 071 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych z tytułu ich umorzenia, które zgodnie z obowiązującymi przepisami podlegają umorzeniu, np. środki trwale zakładowej działalności socjalnej.

Na stronie Ma konta 071 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Wn — wszelkie zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Ewidencję szczegółową do konta 071 prowadzi się według zasad podanych w wyjaśnieniach do kont 011 i 020. Do kont 011, 020 i 071 można prowadzić wspólną ewidencję szczegółową.

Konto 071 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych oraz związanych z nimi wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 072 — „Umorzenie wyposażenia oraz zbiorów bibliotecznych i eksponatów muzealnych”

Konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej wyposażenia zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych z tytułu ich umorzenia.

Umorzenie wyposażenia, zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych ustala się w wysokości 100% pod datą wydania go do użytkowania.

Na stronie Ma konta 072 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Wn — wszelkie zmniejszenia umorzenia wartości początkowej wyposażenia, zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych.

Na stronie Wn konta 072 ujmuje się w szczególności:

- odpisy umorzenia wyposażenia, zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych, likwidowanych z powodu zużycia lub zniszczenia, sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie,
- odpisy umorzenia wyposażenia, zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych, stanowiących nieodobór lub szkodę.

Na stronie Ma konta 072 ujmuje się w szczególności:

- odpisy umorzenia nowego, wydanego do użytkowania wyposażenia, zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych, obciążające odpowiednie koszty,
- odpisy umorzenia dotyczące nadwyżek wyposażenia,
- odpisy umorzenia dotyczące nowego wyposażenia, zbiorów bibliotecznych oraz zbiorów eksponatów i wartości muzealnych, otrzymanych nieodpłatnie.

Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości początkowej wyposażenia będącego w użytkowaniu oraz zbiorów bibliotecznych, zbiorów eksponatów i wartości muzealnych.

Konto 080 — „Inwestycje”

Konto 080 służy do ewidencji kosztów inwestycji w toku ich wykonywania oraz rozliczenia kosztów inwestycji.

Na stronie Wn konta 080 ujmuje się w szczególności:

- poniesione koszty dotyczące inwestycji prowadzonych zarówno przez obcych wykonawców, jak i we własnym zakresie,
- poniesione koszty dotyczące przekazanych do montażu, lecz jeszcze nie oddanych do eksploatacji maszyn, urządzeń itp., zakupionych od kontrahentów oraz wytworzonych w ramach własnej działalności gospodarczej,
- rozliczenie nadwyżki zysków inwestycyjnych nad stratami inwestycyjnymi.

Na stronie Ma konta 080 ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych, tj.:

- środków trwałych,
- pierwszego wyposażenia,
- wartości niematerialnych i prawnych,
- rozliczenie nadwyżki strat inwestycyjnych nad zyskami inwestycyjnymi.

Na koncie 080 można księgować również rozliczenie kosztów dotyczących zakupów gotowych środków trwałych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 080 powinna zapewnić co najmniej wyodrębnienie kosztów inwestycji według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie

ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych.

Konto 080 może wykazywać saldo Wn, które oznacza koszty inwestycji nie zakończonych.

Zespół 1 — „Środki pieniężne i rachunki bankowe”

Konta zespołu 1 „Środki pieniężne i rachunki bankowe” służą do ewidencji:

- 1) krajowych i zagranicznych środków płatniczych, przechowywanych w kasach,
- 2) krótkoterminowych papierów wartościowych,
- 3) krajowych i zagranicznych środków pieniężnych, lokowanych na rachunkach w bankach,
- 4) udzielanych przez banki kredytów w krajowych i zagranicznych środkach pieniężnych,
- 5) wszelkich innych krajowych i zagranicznych środków pieniężnych.

Zadaniem kont zespołu 1 jest odzwierciedlenie operacji pieniężnych oraz obrotów i stanów rachunków bankowych.

Konto 101 — „Kasa”

Konto 101 służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki i bonów pieniężnych znajdujących się w kasach jednostki.

Na stronie Wn konta 101 ujmuje się wpływy gotówki i bonów pieniężnych, a na stronie Ma — rozchody gotówki i bonów pieniężnych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 101 powinna umożliwić ustalenie:

- 1) stanu gotówki i bonów pieniężnych w walucie polskiej,
- 2) wyrażonego w walucie polskiej i obcej stanu gotówki i bonów pieniężnych w walucie zagranicznej, z podziałem na poszczególne waluty obce,
- 3) wartości gotówki i bonów pieniężnych powierzonych poszczególnym osobom za nie odpowiedzialnym.

Konto 101 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan gotówki i bonów pieniężnych w kasie.

Konto 130 — „Rachunek bieżący jednostek budżetowych”

Konto 130 służy do ewidencji stanu środków budżetowych oraz obrotów na rachunku bankowym jednostki budżetowej z tytułu wydatków i dochodów (wplywów) budżetowych objętych planami finansowymi jednostki budżetowej.

Na stronie Wn konta 130 ujmuje się:

- wpływ środków budżetowych przekazanych przez dysponentów wydatków budżetowych wyższego stopnia, a przeznaczonych na realizację wydatków budżetowych zgodnie z planami finansowymi jednostki budżetowej (ewidencja analityczna w kwotach zbiorczych otrzymanych środków na realizację poszczególnych planów finansowych) oraz dla dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,
- wpływy środków budżetowych z tytułu zrealizowanych przez jednostkę budżetową dochodów budżetowych zgodnie z planami finansowymi jednostki (ewidencja analityczna według podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów budżetowych), w korespondencji z właściwym kontem przychodów zespołu 7 „Przychody oraz podatki i dotacje”.

Na stronie Ma konta 130 ujmuje się:

- zrealizowane wydatki budżetowe zgodnie z planami finansowymi jednostki budżetowej, w tym również środki pobrane do kasy na realizację wydatków budżetowych (ewidencja analityczna według podziałek klasyfikacji budżetowej wydatków

budżetowych), w korespondencji z właściwymi kontami zespołu 1, 2, 3, 4 lub 8,

- okresowe przelewy dochodów budżetowych na rachunki dochodów urzędów skarbowych lub rachunek bieżący budżetu gminy (ewidencja analityczna w kwotach zbiorczych przelanych środków), w korespondencji z kontem 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”,
- okresowe przelewy środków budżetowych dla dysponentów wydatków budżetowych niższego stopnia (ewidencja analityczna według jednostek, którym przelano środki budżetowe), w korespondencji z kontem 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”.

Zapisów na koncie 130 dokonuje się według wyciągów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między księgowością jednostki a księgowością banku.

Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że korekty błędnych zapisów, zwroty nadpłat, korekty niewłaściwych wydatków itp. dokonuje się zapisem czerwonym.

Konto 130 mogą prowadzić również jednostki budżetowe objęte budżetami gmin, które nie posiadają w banku wyodrębnionego rachunku bieżącego, a których wydatki i dochody realizowane są bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu.

Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków budżetowych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Saldo konta 130 równe jest saldu sald wynikających z ewidencji analitycznej prowadzonej dla kont:

- 1) wydatków budżetowych; konto 130 w zakresie wydatków budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków budżetowych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych, a nie wykorzystanych do końca okresu sprawozdawczego,
- 2) dochodów (wpływów) budżetowych; konto 130 w zakresie dochodów budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków budżetowych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do końca okresu sprawozdawczego nie zostały przelane na rachunek dochodów budżetowych urzędu skarbowego lub rachunek bieżący budżetu gminy.

Konto 131 — „Rachunki bieżące”

Konto 131 służy do ewidencji środków pieniężnych działalności podstawowej zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych jednostki budżetowej, znajdujących się na rachunku bankowym, oraz wykorzystanych kredytów bankowych.

Na stronie Wn konta 131 ujmuje się wpływy środków na rachunek bankowy, a na stronie Ma — wypłaty środków z rachunku bankowego oraz wykorzystane kredyty bankowe.

Konto 131 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bankowym, a saldo Ma — kwoty wykorzystanych kredytów bankowych.

Konto 132 — „Rachunki środków inwestycyjnych”

Konto 132 służy do ewidencji środków pieniężnych przeznaczonych na finansowanie inwestycji (w tym także zakupów gotowych środków trwałych) znajdujących się na wyodrębnionych w banku rachunkach środków inwestycyjnych.

Na stronie Wn konta 132 ujmuje się wpływy na rachunki bankowe środków budżetowych i pozabudżetowych oraz pochodzących z innych źródeł przeznaczonych na finansowanie inwestycji.

Na stronie Ma konta 132 ujmuje się wypłaty środków z rachunków bankowych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 132 powinna umożliwić ustalenie stanu środków pieniężnych przeznaczonych na finansowanie inwestycji na poszczególnych rachunkach bankowych.

Konto 132 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków inwestycyjnych na rachunkach bankowych.

Konto 134 — „Kredyty bankowe”

Konto 134 służy do ewidencji kredytów bankowych przeznaczonych na finansowanie działalności podstawowej i inwestycji, przelanych przez bank na rachunki bieżące lub inwestycyjne.

Na stronie Wn konta 134 ujmuje się spłatę kredytów, a na stronie Ma — kredyty udzielone jednostce przez bank i przelane na rachunek bieżący lub inwestycyjny.

Konto 134 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan kredytów udzielonych przez bank oraz przelanych na rachunki jednostki.

Konto 135 — „Rachunki środków funduszy specjalnych”

Konto 135 służy do ewidencji środków specjalnego przeznaczenia poza środkami inwestycyjnymi.

Na koncie tym ujmuje się w szczególności:

- środki zakładowego funduszu socjalnego,
- środki zakładowego funduszu mieszkaniowego,
- środki funduszy celowych lub innych funduszy specjalnego przeznaczenia.

Na stronie Wn konta 135 ujmuje się wpływy środków na rachunki bankowe, a na stronie Ma — wypłaty środków z rachunków bankowych.

Ewidencja szczegółowa do konta 135 powinna umożliwić ustalenie stanu środków według każdego funduszu.

Konto 135 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych.

Konto 139 — „Inne rachunki bankowe”

Konto 139 służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące i inwestycyjne.

W szczególności na koncie 139 prowadzi się ewidencję obrotów na wyodrębnionych rachunkach bankowych:

- akredytyw bankowych otwartych przez jednostkę budżetową,
- czeków potwierdzonych,
- sum depozytowych,
- sum na zlecenie.

Na koncie 139 dokonuje się księgowania wyłącznie na podstawie dowodów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów konta 139 między księgowością jednostki a księgowością banku.

Na stronie Wn konta 139 ujmuje się wpływy wydzielonych środków pieniężnych z rachunków bieżących oraz sum depozytowych i na zlecenie.

Na stronie Ma konta 139 ujmuje się wypłaty środków pieniężnych dokonane z wydzielonych rachunków bankowych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 139 powinna zapewnić podział wydzielonych środków na rodzaje, a także według kontrahentów.

Konto 139 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych znajdujących się na innych rachunkach bankowych.

Konto 140 — „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”

Konto 140 służy do ewidencji krótkoterminowych papierów wartościowych nabytych w celu odsprzedaży i innych środków pieniężnych, których wartość wyrażona jest zarówno w walucie polskiej, jak i w walucie obcej (czeki obce, weksle obce, obligacje obce, akcje obce itp.), a także środków pieniężnych w drodze.

Na stronie Wn konta 140 ujmuje się zwiększenia stanu krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych, a na stronie Ma — zmniejszenia stanu krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych.

Ewidencja szczegółowa do konta 140 powinna umożliwić ustalenie:

- 1) poszczególnych składników krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych,
- 2) wyrażonego w walucie polskiej i obcej stanu poszczególnych krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych z podziałem na poszczególne waluty obce,
- 3) wartości krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych powierzonych poszczególnym osobom za nie odpowiedzialnym.

Konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych.

Zespół 2 — „Rozrachunki i roszczenia”

Konta zespołu 2 „Rozrachunki i roszczenia” służą do ewidencji wszelkich krajowych i zagranicznych rozrachunków oraz roszczeń.

Ponadto konta zespołu 2 mogą być używane do ewidencji rozliczeń wynagrodzeń, rozliczeń niedoborów, szkód i nadwyżek oraz wszelkich innych rozliczeń związanych z rozrachunkami i roszczeniami spornymi.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do kont zespołu 2 powinna umożliwić wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, rozliczeń i roszczeń spornych, ustalenie ich przebiegu oraz stanu należności, rozliczeń, roszczeń spornych i zobowiązań z podziałem według kontrahentów oraz — jeśli dotyczą rozliczeń w walutach obcych — według poszczególnych walut.

Konto 201 — „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”

Konto 201 służy do ewidencji wszelkich rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, z wyjątkiem należności jednostek budżetowych zaliczanych do dochodów budżetowych, które ujmowane są na koncie 221.

Konto 201 obciąża się za powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a uznaje za powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 201 powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

Konto 201 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma — stan zobowiązań.

Konto 221 — „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Konto 221 służy do ewidencji należności jednostek budżetowych z tytułu dochodów budżetowych.

Na stronie Wn konta 221 ujmuje się ustalone należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat.

Na stronie Ma konta 221 ujmuje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności.

Ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej.

Konto 221 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności z tytułu dochodów budżetowych, a saldo Ma — stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w tych dochodach.

Konto 222 — „Rozliczenie dochodów budżetowych”

Konto 222 służy do rozliczenia jednostki budżetowej z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych.

Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody budżetowe przelane na rachunek dochodów budżetowych urzędu skarbowego lub rachunek bieżący budżetu gminy, w korespondencji z kontem 130.

Na stronie Ma konta 222 ujmuje się przeniesienie, na podstawie sprawozdania finansowego, zrealizowanych dochodów budżetowych na konto 800 „Fundusz zasadniczy”.

Konto 222 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych, lecz nie przelanych na rachunek dochodów budżetowych urzędu skarbowego lub rachunek bieżący budżetu gminy.

Konto 223 — „Rozliczenie wydatków budżetowych”

Konto 223 służy do rozliczenia jednostki budżetowej z tytułu zrealizowanych wydatków budżetowych.

Na stronie Wn konta 223 ujmuje się:

- przeniesienie, na podstawie sprawozdania finansowego, zrealizowanych wydatków budżetowych na konto 800 „Fundusz zasadniczy”,
- okresowe przelewy środków budżetowych dysponentom niższego stopnia na pokrycie ich wydatków budżetowych, w korespondencji z kontem 130.

Na stronie Ma konta 223 ujmuje się okresowe wpływy środków budżetowych przelanych przez dysponenta wyższego stopnia na pokrycie wydatków budżetowych oraz przeznaczonych dla dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 130.

Konto 223 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan środków budżetowych przelanych przez dysponenta wyższego stopnia na pokrycie wydatków budżetowych, lecz nie wykorzystanych do końca roku.

Konto 225 — „Rozrachunki z budżetami”

Konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami.

Na stronie Wn konta 225 ujmuje się w szczególności:

- przyznane dotacje budżetowe, które nie wpłynęły na rachunek bankowy do końca roku,
- wpłaty do budżetu nadwyżek budżetowych,
- inne wpłaty z tytułu zobowiązań wobec budżetu,
- należności od budżetu z tytułu nadpłat w rozliczeniach z budżetami.

Na stronie Ma konta 225 ujmuje się w szczególności:

- zobowiązania wobec budżetu z tytułu nadwyżek środków obrotowych lub podziału zysku,
- zobowiązania wobec budżetów z tytułu podatków,
- zobowiązania wobec budżetów z innych tytułów,
- wpływy dotacji budżetowych ujętych na koniec poprzedniego roku jako należności.

Ewidencja szczegółowa do konta 225 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według każdego z tytułów rozrachunków z budżetem odrębnie.

Konto 225 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma — stan zobowiązań wobec budżetów.

Konto 226 — „Długoterminowe należności budżetowe”

Konto 226 służy do ewidencji w organach założycielskich należności z tytułu mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych lub komunalnych, przekazanych do spółek w celu sprzedaży lub dzierżawy.

Na stronie Wn konta 226 ujmuje się wartość mienia przekazanego spółkom do odpłatnego użytkowania lub w celu sprzedaży w wysokości ustalonej w umowie, w korespondencji z kontem 015.

Na stronie Ma konta 226 ujmuje się równowartość wpływu raty za mienie podlegające sprzedaży oraz równowartość mienia zwróconego przez spółki lub zlikwidowanego, w korespondencji z kontem 855.

Konto 226 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw, przekazanego przez organy założycielskie spółkom do odpłatnego korzystania.

Konto 229 — „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”

Konto 229 służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych (np. z instytucjami ubezpieczeniowymi).

Na stronie Wn konta 229 ujmuje się należności oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a na stronie Ma — zobowiązania, spłatę i zmniejszenie należności z tytułu rozrachunków publicznoprawnych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 229 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według tytułów rozrachunków oraz instytucji, z którymi dokonywane są rozliczenia.

Konto 229 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma — stan zobowiązań.

Konto 231 — „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”

Konto 231 służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami jednostki i osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczonych, na mocy odrębnych przepisów, do wynagrodzeń.

Na stronie Wn konta 231 ujmuje się w szczególności:

- wypłaty pieniężne lub przelewy wynagrodzeń,
- wypłaty zaliczek na poczet wynagrodzeń,
- wartość świadczeń rzeczowych zaliczanych do wynagrodzeń,
- potrącenia wynagrodzeń obciążające pracownika, dokonywane w liście płac na mocy ustawowych upoważnień lub na podstawie pisemnej zgody pracownika.

Na stronie Ma konta 231 ujmuje się zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń.

Konto 231 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma — stan zobowiązań jednostki z tytułu wynagrodzeń.

Konto 234 — „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”

Konto 234 służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z wszelkich innych tytułów niż wynagrodzenia.

Na stronie Wn konta 234 ujmuje się w szczególności:

- wypłacone pracownikom zaliczki i sumy do rozliczenia na wydatki obciążające jednostkę,
- należności od pracowników z tytułu dokonanych przez jednostkę świadczeń odpłatnych,
- należności i roszczenia od pracowników z tytułu niedoborów i szkód,
- zapłacone zobowiązania wobec pracowników.

Na stronie Ma konta 234 ujmuje się w szczególności:

- wydatki wyłożone przez pracowników w imieniu jednostki,
- rozliczone zaliczki i zwroty środków pieniężnych,
- wpływy należności od pracowników.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 234 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności, roszczeń i zobowiązań z poszczególnymi pracownikami według tytułów rozrachunków.

Konto 234 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma — stan zobowiązań wobec pracowników.

Konto 240 — „Pozostałe rozrachunki”

Konto 240 służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nie objętych ewidencją na kontach 201—234. Konto 240 może być używane również do ewidencji pożyczek i różnego rodzaju rozliczeń.

Na stronie Wn konta 240 ujmuje się powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a na stronie Ma — powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 240 powinna zapewnić ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów.

Konto 240 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma — stan zobowiązań.

Zespół 3 — „Materiały i towary”

Konta zespołu 3 „Materiały i towary” służą do ewidencji:

1) zapasów:

- materiałów (konta 310 i 340),
- towarów (artykułów spożywczych) (konta 330 i 340),

2) rozliczenia zakupu materiałów i towarów oraz ewentualnie usług (konto 300).

Na kontach 310 i 330 prowadzi się ewidencję zapasów materiałów i towarów znajdujących się w magazynach własnych i obcych jednostki.

Przychody, rozchody oraz stany zapasów materiałów i towarów na kontach 310 i 330 wycenia się według cen ewidencyjnych. Gdy cena ewidencyjna różni się od ceny rzeczywistej, należy wyodrębnić odchylenia od cen rzeczywistych na koncie 340.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do kont 310 i 330 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu zapasów według miejsc ich znajdowania się i osób, którym powierzono pieczę nad nimi, a w odniesieniu do zapasów materiałów i towarów objętych ewidencją ilościowo-wartościową — także według ich poszczególnych rodzajów i grup.

Konto 300 — „Rozliczenie zakupu”

Konto 300 służy do ewidencji rozliczenia zakupu materiałów, towarów (artykułów spożywczych), robót i usług, a w szczególności do ustalenia:

- wartości materiałów, towarów (artykułów spożywczych) w drodze,
- wartości dostaw nie fakturowanych.

Na koncie 300 ujmuje się i rozlicza:

- księgowane na stronie Wn faktury dostawców,
- księgowaną na stronie Ma wartość przyjętych dostaw, robót i usług.

Ponadto za pośrednictwem tego konta można rozliczać:

- odchylenia od cen ewidencyjnych,
- koszty zakupu zawarte w fakturach dostawców,
- niedobory, szkody i nadwyżki w transporcie,
- reklamacje (sprostowania) dotyczące faktur dostawców.

Konto 300 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan dostaw w drodze (materiały i towary w drodze), a saldo Ma — stan dostaw nie fakturowanych.

Konto 300 może być wykorzystywane wyłącznie do wykazania stanu dostaw w drodze i dostaw nie fakturowanych na koniec okresu sprawozdawczego.

Konto 310 — „Materiały”

Konto 310 służy do ewidencji zapasów materiałów, w tym także opakowań i odpadków, znajdujących się w magazynach własnych i obcych, jak również we własnym i obcym przerobie.

Na stronie Wn konta 310 ujmuje się zwiększenia ilości i wartości stanu zapasu materiałów, a na stronie Ma — jego zmniejszenia.

Konto 310 może wykazywać saldo Wn, które wyraża stan zapasów materiałów.

Można zrezygnować z ujmowania na koncie 310 przychodów i rozchodów materiałów, bieżąco odnosząc wartość zakupów materiałów w ciężar właściwego konta kosztów (Wn konto 400 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”, Ma konta zespołu 1, 2, 3).

Na ostatni dzień roku obrotowego pozostałość nie zużytych materiałów podlega zinwentaryzowaniu, a spisane ilości wycenia się według zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów. Wycenione pozostałości zapasów wykazuje się jako saldo Wn konta 310 (Wn 310, Ma konto 400 lub właściwe konto zespołu 5). Pod datą 1 stycznia następnego roku obrotowego saldo konta odnosi się odpowiednio w koszty.

Konto 330 — „Towary”

Konto 330 przeznaczone jest do ewidencji zapasów towarów, w tym także artykułów spożywczych w stołówkach i bufetach.

Ewidencją na tym koncie obejmuje się towary (artykuły spożywcze) znajdujące się zarówno we własnych magazynach, punktach sprzedaży, punktach przerobu, kuchniach, jak również w magazynach i przerobie obcym.

Na stronie Wn konta 330 ujmuje się zwiększenia ilości i wartości stanu zapasów towarów i artykułów spożywczych, a na stronie Ma — jego zmniejszenia.

Konto 330 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zapasów towarów, w tym także artykułów spożywczych w stołówkach i bufetach.

Konto 340 — „Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i towarów”

Konto 340 służy do ewidencji różnic pomiędzy ceną ewidencyjną materiałów, towarów i artykułów spożywczych a ich ceną zakupu.

Na stronie Wn konta 340 ujmuje się odchylenia debetowe i rozliczenie odchyleń kredytowych, a na stronie Ma — odchylenia kredytowe i rozliczenie odchyleń debetowych.

Na stronie Ma konta 340 ujmuje się również zmniejszenia wartości zapasów towarów, o których mowa w § 37 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów.

Ewidencja szczegółowa do konta 340 powinna zapewnić co najmniej podział odchyleń na dotyczące materiałów i towarów (artykułów spożywczych), z ewentualnym dalszym podziałem na grupy zapasów.

Konto 340 może wykazywać saldo Wn i Ma, które oznacza stan odchyleń dotyczących zapasów materiałów i towarów ujętych na kontach 310 i 330.

Zespół 4 — „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”

Konta zespołu 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie” służą do ewidencji kosztów w układzie rodzajowym i ich rozliczenia.

Nie księguje się na kontach zespołu 4 kosztów finansowanych — zgodnie z odrębnymi przepisami — z funduszy specjalnych i celowych oraz kosztów inwestycji.

Konto 400 — „Koszty według rodzajów”

Konto 400 służy do ewidencji kosztów prostych według rodzaju.

Na stronie Wn konta 400 ujmuje się powstałe koszty, a na stronie Ma — ich zmniejszenia.

W jednostkach ustalających plany finansowe według podziałek klasyfikacji budżetowej ewidencję analityczną prowadzi się według podziałek tej klasyfikacji. W pozostałych jednostkach ewidencję analityczną prowadzi się według pozycji planu finansowego.

Ponadto ewidencja analityczna powinna być dostosowana do potrzeb planowania, analizy i sprawozdawczości.

Konto 400 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów. Saldo konta 400 przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 „Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy”.

Konto 490 — „Rozliczenie kosztów”

Konto 490 w jednostkach nie prowadzących kont zespołu 5 „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie” służy do ujęcia:

- w korespondencji z kontem 600 „Produkty gotowe i półfabrykaty” wartości wytworzonych wyrobów według cen sprzedaży,
- w korespondencji z kontem 640 „Rozliczenia międzyokresowe kosztów” kosztów rozliczanych w czasie,
- łącznej kwoty kosztów uzyskania przychodów zaewidencjonowanych na kontach zespołu 7 „Przychody oraz podatki i dotacje”.

W jednostkach prowadzących konta zespołu 5 konto 490 służy do:

- przeniesienia na konta zespołu 5 i zespołu 6 „Produkty” kosztów prostych zaewidencjonowanych w ciągu okresu sprawozdawczego na koncie 400,
- przeniesienia na konto 640 kosztów rozliczanych w czasie,
- ujęcia łącznej kwoty kosztów uzyskania dochodów zaewidencjonowanych na kontach zespołu 7,
- ujęcia tej części kosztów, która w poprzednich okresach została zaewidencjonowana na koncie 640, a podlega zaliczeniu do wyniku finansowego bieżącego okresu sprawozdawczego.

Na stronie Wn konta 490 ujmuje się:

- koszt własny sprzedanych produktów (tj. rzeczywisty techniczny koszt wytworzenia sprzedanych produktów plus koszty ogólne zarządu oraz koszty sprzedaży), w korespondencji z właściwym kontem zespołu 7, oraz koszty nie wliczane do wartości produktów, lecz obciążające wynik finansowy danego okresu, w korespondencji z właściwym kontem zespołu 5 (np. koszty handlowe),
- zmniejszenie rozliczeń międzyokresowych, w korespondencji z kontem 640.

Na stronie Ma konta 490 ujmuje się:

- poniesione koszty rodzajowe, zaewidencjonowane na koncie 400 i nie podlegające rozliczeniu w czasie, w korespondencji z właściwym kontem zespołu 5,
- poniesione koszty rodzajowe, zaewidencjonowane na koncie 400, lecz przypadające na przyszłe okresy, w korespondencji z kontem 640.

Na stronie Wn lub Ma konta 490 ujmuje się również w korespondencji z właściwym kontem zespołu 7, jako zwiększenie lub zmniejszenie przychodów ze sprzedaży wewnętrznej produktów, zmiany ich stanu spowodowane zdarzeniami losowymi, niedoborami lub nadwyżkami itp.

Księgowania te mogą być dokonywane:

- bieżąco, np. jednocześnie z zapisami na kontach zespołu 5, 6 lub 7 albo też
- okresowo — w łącznej sumie równej różnicy między kwotą odpowiadającą zmianie stanu produktów a saldem konta 490.

Saldo Wn lub Ma konta 490 oznacza zmianę stanu zapasów produktów gotowych, produkcji nie zakończonej i rozliczeń międzyokresowych kosztów w stosunku do stanu na początek roku.

Saldo konta 490 przenoszone jest w końcu roku obrotowego na konto 860.

Zespół 5 — „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie”

Konta zespołu 5 „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie” służą do ewidencji i rozliczenia kosztów w układzie kalkulacyjnym.

Nie ujmuje się na kontach zespołu 5 kosztów finansowanych — zgodnie z odrębnymi przepisami — z funduszy specjalnych lub funduszy celowych.

Konta zespołu 5 zaleca się prowadzić wówczas, gdy:

- charakter, rozmiary działalności lub organizacja jednostki wymagają ustalania struktury kosztów poszczególnych typów lub odmian jej działalności, w tym także według miejsc ich powstawania,
- w jednostce wytwarzane są produkty, których koszt podlega kalkulacji.

Na stronie Wn kont zespołu 5 ujmuje się:

- 1) poniesione koszty rodzajowe ujęte uprzednio na koncie 400, w korespondencji ze stroną Ma konta 490,
- 2) koszty rozliczane w czasie, w korespondencji ze stroną Ma konta 640,
- 3) wydanie półfabrykatów do produkcji w jednostkach, które prowadzą ich ewidencję ilościowo-wartościową, w korespondencji ze stroną Ma konta 600.

Na stronie Ma kont zespołu 5 ujmuje się:

- 1) rzeczywisty techniczny koszt wytworzonych produktów gotowych (Wn konto 580 lub Wn konto 700), jeżeli po zakończeniu wytwarzania produktów zalicza się je do produkcji sprzedanej,
- 2) przychody półfabrykatów w jednostkach, które prowadzą ich ewidencję ilościowo-wartościową (Wn konto 600 lub 580),
- 3) koszty ogólnego zarządu i koszty sprzedaży, wliczane do kosztu własnego sprzedanych produktów (Wn konto 700),
- 4) koszty zaliczane do wyniku finansowego bieżącego okresu, lecz nie wliczane do kosztu własnego produktów (np. koszty handlowe Wn konto 490),
- 5) koszty do rozliczenia w czasie (Wn konto 640).

Na stronie Wn jednych kont zespołu 5 i jednocześnie na stronie Ma innych kont zespołu 5 księguje się świadczenia wzajemne poszczególnych działalności.

Na koniec roku obrotowego konta zespołu 5 (z wyjątkiem kont 550 i 580) mogą wykazywać salda Wn, oznaczające produkcję w toku, w jednostkach prowadzących ewidencję półfabrykatów na koncie 600.

Konto 500 — „Koszty działalności podstawowej”

Konto 500 służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej.

Na stronie Wn konta 500 ujmuje się koszty działalności podstawowej.

Na stronie Ma konta 500 ujmuje się rozliczone koszty działalności podstawowej (np. wartość wytworzonych produktów, koszty sprzedaży, koszty handlowe).

Do konta 500 może być prowadzona ewidencja szczegółowa umożliwiająca:

- 1) ustalenie wysokości kosztów poszczególnych rodzajów działalności podstawowej z dalszym podziałem na koszty:

- zaliczane do wartości wytworzonych produktów i produkcji nie zakończonej,
- obciążające wynik finansowy okresu sprawozdawczego, np. koszty sprzedaży, koszty handlowe itp.,

- 2) ustalenie struktury kalkulacyjnej kosztów działalności podstawowej.

W końcu roku saldo konta 500 może wykazywać stan produkcji nie zakończonej. Na koniec roku saldo to przenosi się na konto 600.

Konto 530 — „Koszty działalności pomocniczej”

Konto 530 służy do ewidencji kosztów działalności prowadzonej przez komórki jednostki, których głównym zadaniem jest:

- świadczenie usług transportowych, sprzętowych, remontowych itp. na rzecz innych komórek tej jednostki, a w szczególności na rzecz komórek wykonujących działalność podstawową,
- wytwarzanie na własne potrzeby jednostki energii oraz materiałów,
- wykonywanie we własnym zakresie inwestycji,
- świadczenie usług mających na celu zaspokojenie potrzeb bytowych pracowników (hotele robotnicze, domy mieszkalne, internaty, zakładowa służba zdrowia lub wytwarzanie potraw w stołówce),
- pełnienie innych funkcji pomocniczych.

Zasady działania konta 530 oraz prowadzenie ewidencji szczegółowej są analogiczne jak konta 500.

Konto 550 — „Koszty zarządu”

Konto 550 służy do ewidencji wyodrębnionych kosztów związanych z zarządzaniem jednostką jako całością (kosztów ogólnoadministracyjnych) oraz kosztów ogólnych dotyczących danej jednostki jako całości (np. utrzymanie terenu, straż przemysłowa i przeciwpożarowa).

Na stronie Wn konta 550 ujmuje się koszty proste oraz koszty złożone, a w szczególności koszty świadczeń działalności pomocniczej.

Na stronie Ma konta 550 ujmuje się przeniesienie kosztów działalności zarządu na właściwe konta zespołu 7 lub konto 640.

Do konta 550 może być prowadzona ewidencja szczegółowa umożliwiająca ustalenie struktury kosztów zarządu w sposób ułatwiający ich analizę i kontrolę.

Konto 550 nie może wykazywać salda na koniec okresu sprawozdawczego.

Konto 580 — „Rozliczenie kosztów działalności”

Konto 580 służy do porównania technicznego kosztu wytworzenia poszczególnych produktów lub ich grup z wartością poszczególnych wytworzonych produktów wyrażoną w cenach ewidencyjnych.

Na stronie Wn konta 580 ujmuje się, w korespondencji z odpowiednimi kontami zespołu 5, rzeczywisty techniczny koszt wytworzenia produktów, a na stronie Ma — wartość tych produktów w cenach ewidencyjnych, w korespondencji z odpowiednimi kontami zespołu 6 lub 7.

Różnica między wartością produktów ustaloną w rzeczywistym technicznym koszcie wytworzenia i w cenach ewidencyjnych podlega — jako odchylenie od cen ewidencyjnych produktów — przeniesieniu na konto 620.

Prowadzenie konta 580 jest zbędne, jeżeli ustalenie rzeczywistego technicznego kosztu wytworzenia gotowych produktów nie wymaga jego stosowania.

Do konta 580 można nie prowadzić ewidencji szczegółowej.

Konto 580 nie może wykazywać salda na koniec okresu sprawozdawczego.

Zespół 6 — „Produkty”

Konta zespołu 6 „Produkty” służą do ewidencji produktów jednostki.

Jeżeli przychody, rozchody oraz stany zapasów produktów wycenia się według cen ewidencyjnych, a cena ewidencyjna różni się od rzeczywistego technicznego kosztu wytworzenia, to na koncie 620 należy wyodrębnić odchylenia pomiędzy ceną ewidencyjną a rzeczywistym technicznym kosztem wytworzenia produktów.

Konto 600 — „Produkty gotowe i półfabrykaty”

Konto 600 służy do ewidencji zapasów wyrobów gotowych oraz robót i usług zakończonych, lecz nie sprzedanych do końca okresu sprawozdawczego, oraz półfabrykatów w jednostkach prowadzących ich ewidencję ilościowo-wartościową.

Na stronie Wn konta 600 ujmuje się zwiększenia ilości i wartości stanu produktów, a na stronie Ma — jego zmniejszenia.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 600 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu zapasów według miejsc ich znajdowania się i osób, którym powierzono pieczę nad nimi, a w odniesieniu do zapasów produktów objętych ewidencją ilościowo-wartościową i ilościową — także według ich poszczególnych rodzajów i grup.

Konto 600 może wykazywać saldo Wn, które wyraża stan zapasów produktów gotowych oraz ewentualnie półfabrykatów.

Konto 600 może być prowadzone również według zasad omówionych do konta 310, tj. wykorzystując je jedynie do wykazywania pozostałości wyrobów nie sprzedanych do końca roku.

Wartość przychodów wyrobów z produkcji według rzeczywistego technicznego kosztu wytworzenia odnosi się z właściwego konta kosztów bezpośrednio na konto 700, a na koniec roku obrotowego zinventaryzowany i wyceniony stan ich zapasu według zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów podlega aktywowaniu zapisem Wn konto 600, Ma konto 700. Wartość tego zapasu podlega ponownemu odniesieniu w koszt własny sprzedaży pod datą 1 stycznia następnego roku obrotowego.

Konto 620 — „Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów”

Konto 620 służy do ewidencji różnic pomiędzy ceną ewidencyjną produktów a ich rzeczywistym technicznym kosztem wytworzenia.

Na stronie Wn konta 620 ujmuje się powstałe odchylenia debetowe i rozliczenie odchyłeń kredytowych, a na stronie Ma — powstałe odchylenia kredytowe i rozliczenie odchyłeń debetowych.

Na stronie Ma konta 620 można ujmować również zmniejszenia wartości zapasu produktów gotowych, o których mowa w § 37 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 620 powinna zapewnić podział odchyłeń na dotyczące wyrobów gotowych i półfabrykatów.

Konto 620 może wykazywać saldo Wn lub Ma, które oznacza stan odchyłeń dotyczących zapasów produktów.

Konto 640 — „Rozliczenia międzyokresowe kosztów”

Konto 640 służy do ewidencji kosztów przyszłych okresów (rozliczenia czynne) oraz rezerwy na wydatki przyszłych okresów (rozliczenia bierne).

Na stronie Wn konta 640 ujmuje się koszty poniesione w okresie sprawozdawczym, a dotyczące przyszłych okresów, oraz koszty

poniesione w okresie sprawozdawczym, na które utworzono w okresach poprzednich rezerwę.

Na stronie Ma konta 640 ujmuje się utworzenie rezerwy na wydatki przyszłych okresów oraz zaliczenie do kosztów okresu sprawozdawczego kosztów poniesionych w okresach poprzednich.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 640 powinna umożliwić ustalenie:

- wysokości tych kosztów zakupu, które podlegają rozliczeniu w czasie,
- wysokości innych rozliczeń międzyokresowych kosztów z dalszym podziałem według ich tytułów.

Saldo Wn konta 640 wyraża koszty przyszłych okresów, a saldo Ma — rezerwy na wydatki przyszłych okresów.

Zespół 7 — „Przychody oraz podatki i dotacje”

Konta zespołu 7 „Przychody oraz podatki i dotacje” służą do ewidencji:

- przychodów i kosztów ich osiągnięcia z tytułu sprzedaży produktów, towarów, operacji finansowych oraz innych przychodów,
- obowiązkowych zmniejszeń zysku z tytułu podziału wyniku finansowego na część podlegającą wpłacie do budżetu,
- podatków nie obciążających kosztów na koncie 400,
- dotacji i subwencji, które wpływają na wynik finansowy.

W jednostkach ustalających plany finansowe zgodnie z klasyfikacją budżetową ewidencję analityczną do kont zespołu 7 prowadzi się według podziałek tej klasyfikacji. W pozostałych jednostkach ewidencję analityczną prowadzi się według pozycji planu finansowego.

Ponadto ewidencja analityczna powinna być dostosowana do potrzeb planowania, analizy i sprawozdawczości.

Konto 700 — „Sprzedaż produktów”

Konto 700 służy do ewidencji sprzedaży produktów (wyrobów gotowych i półfabrykatów) oraz robót i usług własnej działalności.

Na stronie Wn konta 700 ujmuje się koszt własny sprzedanych produktów, obejmujący:

- rzeczywisty techniczny koszt wytworzenia, za który uważa się również wartość produktów w cenach ewidencyjnych, skorygowaną o odchylenia od cen ewidencyjnych, w korespondencji z kontami 500, 530, 580, 600, 620 lub 490,
- koszty zarządu i koszty sprzedaży, w korespondencji z właściwymi kontami zespołu 5 lub kontem 640.

Na stronie Ma konta 700 ujmuje się przychody ze sprzedaży, w korespondencji z kontami przede wszystkim zespołu 1 i 2 oraz ewentualnie 0 i 8 oraz 4 bądź 5.

Ewidencja szczegółowa do konta 700 powinna zapewnić podział sprzedaży dostosowany do zasad wymiaru podatków oraz należnych dotacji i subwencji, jak też według ich przedmiotów i kierunków.

W końcu roku obrotowego przenosi się:

- przychody ze sprzedaży na stronę Ma konta 860,
- koszt własny sprzedanych produktów na stronę Wn konta 490, uznając konto 700.

Na koniec roku konto 700 nie wykazuje salda.

Konto 730 — „Sprzedaż towarów”

Konto 730 służy do ewidencji sprzedaży towarów.

Na stronie Wn ujmuje się wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu, w korespondencji z kontami 330 i 340; za cenę zakupu uważa się również cenę ewidencyjną skorygowaną o odchylenia od tej ceny.

Na stronie Ma konta 730 ujmuje się przychody ze sprzedaży towarów, w korespondencji z kontami przede wszystkim zespołu 1 i 2 oraz zespołu 0 i 8 bądź 4 i 5.

W końcu roku obrotowego przenosi się:

- przychody ze sprzedaży towarów na stronę Ma konta 860 (Wn konto 730),
- wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu na stronę Wn konta 860 (Ma konto 730).

W końcu roku konto 730 nie wykazuje salda.

Konto 740 — „Podatki i dotacje”

Konto 740 służy do ewidencji podatków nie obciążających kosztów w zespole 4 (np. podatku obrotowego), obowiązkowych zmniejszeń zysków lub zwiększeń strat z tytułu podziału wyniku finansowego (np. wpłata z zysku do budżetu) oraz dotacji i subwencji, które wpływają na wynik finansowy.

Na stronie Wn konta 740 ujmuje się podatki oraz obowiązkowe zmniejszenia zysku lub zwiększenia strat, a na stronie Ma — dotacje i subwencje, w korespondencji z kontami 225 lub 240 bądź właściwym kontem zespołu 1.

Ewidencję szczegółową do konta 740 prowadzi się według poszczególnych tytułów podatków, obowiązkowych zmniejszeń zysku lub zwiększeń strat z tytułu podziału wyniku finansowego oraz dotacji i subwencji.

W końcu roku obrotowego przenosi się:

- podatki oraz obowiązkowe zmniejszenia zysku lub zwiększenia strat z tytułu podziału wyniku finansowego na stronę Wn konta 860 (Ma konto 740),
- dotacje i subwencje na stronę Ma konta 860 (Wn konto 740).

Na koniec roku konto 740 nie wykazuje salda.

Konto 750 — „Przychody finansowe”

Konto 750 służy do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych oraz operacji finansowych i kosztu operacji finansowych.

Na stronie Wn konta 750 ujmuje się odpisy przychodów z tytułu dochodów budżetowych oraz koszty operacji finansowych, jak np. wartość nabycia sprzedanych papierów wartościowych, odsetki od obligacji, odsetki od kredytów i pożyczek, dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, ujemne różnice kursowe, w korespondencji z kontami zespołu 0, 1 i 2.

Na stronie Ma konta 750 ujmuje się przychody z tytułu dochodów budżetowych oraz kwoty należne z tytułu operacji finansowych, jak np. przychody ze sprzedaży papierów wartościowych, przychody z udziałów, dywidendy oraz odsetki od kredytów i pożyczek, dyskonto przy zakupie weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, dodatnie różnice kursowe, w korespondencji z kontami zespołu 1, 2 i 8.

Ewidencja szczegółowa do konta 750 powinna zapewnić wyodrębnienie przychodów z tytułu dochodów budżetowych według pozycji planu finansowego lub

- w zakresie przychodów finansowych — przychody z tytułu udziałów w innych podmiotach gospodarczych, należne jednostce odsetki od kredytów i pożyczek,
- w zakresie kosztów operacji finansowych — zarachowane odsetki od kredytów i pożyczek.

W końcu roku obrotowego przenosi się:

- przychody z tytułu dochodów budżetowych oraz przychody finansowe na stronę Ma konta 860 (Wn konto 750),
- koszty operacji finansowych na stronę Wn konta 860 (Ma konto 750).

Na koniec roku konto 750 nie wykazuje salda.

Konto 760 — „Pozostałe przychody”

Konto 760 służy do ewidencji wszelkich innych przychodów niż podlegające ewidencji na kontach 700, 730 i 750, m. in. do ewidencji sprzedaży środków trwałych, wyposażenia, inwestycji, materiałów.

Na stronie Ma konta 760 ujmuje się przychody w korespondencji z kontami zespołu 1 i 2, a na stronie Wn konta 760 — koszty osiągnięcia tych przychodów, tj. wartość w cenach nabycia lub zakupu materiałów (Ma konto 310 oraz Wn lub Ma konto 340, jak też ewentualnie Ma konto 640), wartość początkową rzeczowego majątku trwałego pomniejszonego o jego umorzenie (Ma konto 011, 013 lub 014 oraz Wn konto 072), wartość sprzedanych inwestycji (Ma konto 080) itp.

Ponadto konto 760 służy — w jednostkach ewidencjonujących koszty na kontach 400, 490 oraz w zespole 5 — do ewidencji zapisów uzupełniających, dokonanych na kontach zespołu 5 i 6 z tytułu zwiększeń bądź zmniejszeń stanu produktów (w tym także rozliczeń międzyokresowych kosztów), w korespondencji z innymi kontami niż konto 490, konta zespołu 5 lub 6 oraz konta kosztu własnego sprzedaży w zespole 7. Na stronie Wn konta 760 ujmuje się wówczas zwiększenie stanu produktów (rozliczeń międzyokresowych) dokonane z innymi kontami aniżeli konto 490, konta zespołu 5 i 6 oraz kosztu własnego sprzedaży w zespole 7 (np. nadwyżki inwentaryzacyjne produktów). Natomiast na stronie Ma konta 760 księguje się zmniejszenie stanu produktów (rozliczeń międzyokresowych) dokonane w korespondencji z innymi kontami niż konto 490, konta zespołu 5 lub 6 oraz konta kosztu własnego sprzedaży w zespole 7 (np. niedobory inwentaryzacyjne produktów).

Konto 760 w końcu roku obrotowego podlega przeniesieniu na konta:

- 860 — z tytułu różnicy pomiędzy ceną zakupu a ceną sprzedaży składników majątku ujmowanych na tym koncie,
- 490 — z tytułu kosztów sprzedaży i zakupu sprzedanych składników majątku,
- 860 — w przypadku pozostałego salda.

Zespół 8 — „Fundusze, rezerwy i wynik finansowy”

Konta zespołu 8 „Fundusze, rezerwy i wynik finansowy” służą do:

- ewidencji kapitałów (funduszy) zasadniczych oraz funduszy specjalnych,
- ustalania wyniku finansowego,
- ewidencji rozliczenia wyniku finansowego,
- ewidencji dotacji budżetowych i pozabudżetowych przeznaczonych na finansowanie środków obrotowych i inwestycji,
- ewidencji rezerw i przychodów przyszłych okresów.

Konto 800 — „Fundusz zasadniczy”

Konto 800 służy do ewidencji równowartości środków trwałych, pozostałych wartości trwałych oraz środków obrotowych (w tym środków specjalnych jednostki budżetowej) i środków na finansowanie inwestycji.

Na stronie Wn konta 800 ujmuje się zmniejszenia funduszu, a na stronie Ma — jego zwiększenia, zgodnie z odrębnymi przepisami regulującymi gospodarkę finansową jednostki.

Na stronie Wn konta 800 ujmuje się w szczególności:

- przeksięgowanie straty bilansowej roku ubiegłego z konta 860 „Wynik finansowy” (księgowanie w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego),
- przeksięgowanie zrealizowanych dochodów budżetowych z konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” (pod datą sprawozdania finansowego),
- przeksięgowanie rozliczenia wyniku finansowego jednostki oraz wpłat do budżetu z tytułu nadwyżki środków obrotowych z konta

820 „Rozliczenie wyniku finansowego” (księgowanie w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego),

- przeksięgowanie dotacji przekazanych w roku ubiegłym z konta 810 „Dotacje budżetowe i pozabudżetowe” (księgowanie w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego),
- nieodpłatne przekazanie środków trwałych, obrotowych i inwestycji jednostkom budżetowym oraz na rzecz gospodarki pozabudżetowej.

Na stronie Ma konta 800 ujmuje się w szczególności:

- przeksięgowanie zysku bilansowego roku ubiegłego z konta 860 „Wynik finansowy” (księgowanie w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego),
- przeksięgowanie zrealizowanych wydatków budżetowych z konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” (pod datą sprawozdania finansowego),
- wpływ dotacji i innych środków przeznaczonych na finansowanie inwestycji,
- przeksięgowanie dotacji otrzymanych w roku ubiegłym z konta 810 „Dotacje budżetowe i pozabudżetowe” (księgowanie w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego),
- nieodpłatne otrzymanie środków trwałych, obrotowych i inwestycji od jednostek budżetowych oraz z gospodarki pozabudżetowej.

Fundusz zasadniczy może ulegać zmianom także z innych przyczyn, określonych każdorazowo w przepisach szczegółowych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 800 powinna zapewnić możliwość ustalenia przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu zasadniczego. W wypadku prowadzenia scentralizowanej księgowości obejmującej różne jednostki, dla których ustala się odrębnie wynik finansowy i według odmiennych zasad dokonuje się jego podziału, ewidencję szczegółową prowadzi się również według poszczególnych jednostek.

Konto 800 może wykazywać na koniec roku saldo Ma, które oznacza stan funduszu zasadniczego.

Konto 810 — „Dotacje budżetowe i pozabudżetowe”

Konto 810 służy do ewidencji dotacji z budżetu lub ze środków pozabudżetowych przekazanych na finansowanie środków obrotowych oraz dotacji otrzymanych na finansowanie środków obrotowych.

Na stronie Wn konta 810 ujmuje się:

- dotacje przekazane na finansowanie środków obrotowych i inwestycji,
- zwroty dotacji otrzymanych,
- przeksięgowanie w roku następnym, pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, stanu dotacji otrzymanych na konto 800 „Fundusz zasadniczy”.

Na stronie Ma konta 810 ujmuje się:

- dotacje otrzymane na finansowanie środków obrotowych,
- zwroty dotacji przekazanych,
- przeksięgowanie w roku następnym, pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, stanu dotacji przekazanych na konto 800 „Fundusz zasadniczy”.

Ewidencję analityczną do konta 810 należy prowadzić według jednostek, którym dotacje przekazano, i przeznaczenia dotacji (np. według podziałek klasyfikacji budżetowej).

Konto 810 może wykazywać na koniec roku dwa salda.

Saldo Wn oznacza stan dotacji przekazanych, a saldo Ma — stan dotacji otrzymanych.

Konto 820 — „Rozliczenie wyniku finansowego”

Konto 820 służy do ewidencji rozliczenia wyniku finansowego jednostki pozostającego do jej dyspozycji zgodnie z obowiązującym

ją systemem finansowym oraz wpłat do budżetu z tytułu nadwyżki środków obrotowych.

Na stronie Wn konta 820 ujmuje się przeznaczenie wyniku finansowego zgodnie z przepisami określonymi w systemie finansowym jednostki oraz należne i dokonane wpłaty do budżetu z tytułu nadwyżki środków obrotowych.

Na stronie Ma konta 820 ujmuje się przeniesienie salda konta w roku następnym, pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, na konto 800 „Fundusz zasadniczy”.

Konto 820 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wysokość podzielonego wyniku finansowego będącego w dyspozycji jednostki za rok bieżący oraz wysokość należnych i dokonanych wpłat do budżetu z tytułu nadwyżki środków obrotowych.

Konto 840 — „Rezerwy i przychody przyszłych okresów”

Konto 840 służy do ewidencji:

- rezerwy tworzonej przez jednostkę w ciężar strat nadzwyczajnych stosownie do odpowiednich przepisów szczegółowych,
- przychodów przyszłych okresów, tj. nie stanowiących przychodów bieżącego okresu sprawozdawczego; zaksięgowane na koncie 840 dodatnie różnice kursowe, o których mowa w § 24 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów, podlegają wystorowaniu pod datą 1 stycznia następnego roku.

Na stronie Ma konta 840 ujmuje się utworzenie i zwiększenie rezerwy, a na stronie Wn — ich zmniejszenie lub rozwiązanie.

Ponadto na stronie Ma konta 840 ujmuje się powstanie i zwiększenia przychodów przyszłych okresów, a na stronie Wn — rozliczenie przychodów przyszłych okresów przez ich zaliczenie do przychodów roku obrotowego lub zysków nadzwyczajnych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 840 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu:

- rezerwy oraz przyczyn jej zwiększeń i zmniejszeń,
- przychodów przyszłych okresów z poszczególnych tytułów oraz przyczyn ich zwiększeń i zmniejszeń.

Konto 840 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan rezerw i przychodów przyszłych okresów.

Konto 851 — „Zakładowy fundusz socjalny”

Konto 851 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu socjalnego.

Środki pieniężne tego funduszu, wyodrębnione na specjalnym rachunku bankowym, ujmuje się na koncie 135 „Rachunki środków funduszy specjalnych”. Pozostałe środki majątkowe ujmuje się na odpowiednich kontach działalności podstawowej jednostki (z wyjątkiem kosztów i przychodów).

Ewidencja szczegółowa do konta 851 powinna pozwolić na wyodrębnienie:

- stanu, zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu socjalnego, z podziałem według źródeł zwiększeń i kierunków zmniejszeń,
- wysokości poniesionych kosztów i wysokości uzyskanych przychodów przez poszczególne rodzaje działalności socjalnej.

Saldo Ma konta 851 wyraża stan zakładowego funduszu socjalnego.

Konto 852 — „Zakładowy fundusz mieszkaniowy”

Konto 852 służy do ewidencji stanu, zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu mieszkaniowego.

Środki pieniężne tego funduszu, wyodrębnione na specjalnym rachunku bankowym, ujmuje się na koncie 135 „Rachunki środków funduszy specjalnych”. Pozostałe środki majątkowe ujmuje się na odpowiednich kontach działalności podstawowej jednostki (z wyjątkiem kosztów i przychodów).

Ewidencja szczegółowa do konta 852 powinna pozwolić na wyodrębnienie:

- stanu, zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu mieszkaniowego, z podziałem według źródeł zwiększeń i kierunków zmniejszeń,
- wysokości poniesionych kosztów i wysokości uzyskanych przychodów przez poszczególne rodzaje działalności mieszkaniowej.

Saldo Ma konta 852 wyraża stan zakładowego funduszu mieszkaniowego.

Konto 853 — „Fundusze pozabudżetowe”

Konto 853 służy do ewidencji stanu, zwiększeń i zmniejszeń funduszy pozabudżetowych (np. funduszy celowych).

Na stronie Wn konta 853 ujmuje się koszty oraz inne niż koszty zmniejszenia funduszy, a na stronie Ma — przychody oraz pozostałe zwiększenia funduszy.

Ewidencja szczegółowa do konta 853 powinna pozwolić na ustalenie zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu każdego z funduszy oddzielnie.

Saldo Ma konta 853 wyraża stan funduszy pozabudżetowych.

Konto 855 — „Fundusz mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw”

Konto 855 służy do ewidencji równowartości mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw, przejętego przez organy założycielskie.

Na stronie Wn ujmuje się zmniejszenia funduszu z tytułu sprzedaży mienia lub jego likwidacji, a na stronie Ma — stan funduszu i jego zwiększenia na podstawie bilansów zlikwidowanych przedsiębiorstw, w korespondencji z kontem 015.

Saldo Ma konta 855 wyraża stan funduszu mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw przejętego przez organ założycielski.

Konto 860 — „Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy”

Konto 860 służy do ustalania wyniku finansowego jednostki oraz bieżącej ewidencji strat i zysków nadzwyczajnych.

W ciągu roku obrotowego jednostki ujmuje na stronie Wn konta 860 straty nadzwyczajne, a na stronie Ma — zyski nadzwyczajne.

W końcu roku obrotowego na stronie Wn konta 860 ujmuje się sumę:

- poniesionych kosztów, w korespondencji z kontem 400,
- zmniejszeń stanu produktów oraz rozliczeń międzyokresowych w stosunku do stanu na początek roku, w korespondencji z kontem 490, w jednostkach stosujących to konto,
- wartości sprzedanych towarów w cenie zakupu, w korespondencji z kontem 730,
- podatków, obowiązkowych zmniejszeń zysku lub zwiększeń strat z tytułu podziału wyniku finansowego, w korespondencji z kontem 740,
- kosztów operacji finansowych, w korespondencji z kontem 750.

Na stronie Ma konta 860 ujmuje się w końcu roku obrotowego sumę:

- uzyskanych przychodów, w korespondencji z poszczególnymi kontami zespołu 7,
- zwiększeń stanu produktów oraz rozliczeń międzyokresowych w stosunku do stanu na początek roku, w korespondencji z kontem 490,
- dotacji i subwencji wpływających na wynik finansowy, w korespondencji z kontem 740.

Saldo Wn lub Ma konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki. Saldo przenoszone jest w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego na konto 800 „Fundusz zasadniczy”.